ESPERANTO EN AFRIKO

Oficiala bulteno de la Afrika Komisiono de UEA

Numero 38 (2019: 1)

Karaj legantoj kaj aktivuloj.

Jen ni revenas al agado en la kontinento kaj ĉi-jare pere de pliaj retaj ebloj kiel ''uea.facila'',''eventaservo.org'', kontinenta kongreso kaj aliaj lokaj aktivaĵoj.

Kiom da amo en Esperantujo kaj nun ankaŭ en vikipedio ĉefe por Afriko! La revuo Esperanto kaj Libera Scio multe influas kaj instigas niajn aktivulojn kontribui al vikipedio. Eblas legi en tutvikia konkurso "Vikio amas Afrikon".

La celoj de la Afrika Komisiono kaj de UEA certe estas disvastigi kaj antaŭenigi la uzadon de Esperanto en la kontinento. La prezidanto de UEA d-ro Mark Fettes en sia novjara mesaĝo multe parolis pri la komunaj agadoj kaj defioj de UEA antaŭ ol laste esprimi sian bonvolan esperon: "Mi deziras entuziasman, amikecan, kaj solidarecan jaron 2019 al ĉiuj e-istoj!"

La oficiala organo de UEA ĉiumonate en sia rubriko "Afriko brilas" informas pri la kontinento. Krom per la revuo Esperanto, eblas regule informiĝi pri atingoj, potencialoj kaj oportunoj en la afrika movado per tiu ĉi informilo.

Certe dum la lastaj tri monatoj en la kontinento okazis multaj aktivaĵoj – kiuj estus priinformindaj en tiu ĉi numero – sed nur malmulte da raportoj alvenis ĉe ni. Ĉu kunlaborantoj kaj verkantoj ankoraŭ estas? Certe jes, dankon al tiuj, kiuj sendis kontribuaĵojn kaj al vi kiuj regule legas la bultenon. Ja tio estas la ĉefa ekzistkialo de la bulteno!

Espereble, pli da kontribuaĵoj de la legantoj alvenos al la redakcio, tiel ke estos pli facile kaj bunte verki la bultenon. Se vi publikigas kaj informiĝas pri Esperanto en Afriko en sociaj retoj, kial ne legi ankaŭ en nia oficiala bulteno? Bv. ne preterlasi la ŝancon labori kun nia teamo kaj la Afrika Komisiono.

Nian plenan aliĝon al la deziroj de la UEA-prezidanto por la jaro 2019!

La Redakcio

Afriko en sociaj retoj kaj en retpaĝoj...

Diskutgrupo

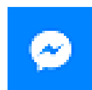
https://groups.yahoo.com/neo/groups/afriko

https://www.facebook.com/groups/126175590744112

https://www.facebook.com/oficialabulteno

ASUT - Afrikanoj Sub Unu Tegmento

https://www.messenger.com/t/449510291925708

… Kaj se vi aliĝas kaj subtenas Afrikon?

Niaj retejoj

https://www.esperanto-afriko.org
https://uea.org/asocio/komisionoj/afrika_agado

Elŝutejoj

https://www.esperanto-afriko.org/bultenoj.htm
https://uea.org/vikio/Bultenoj_Esperanto_en_Afriko

Ekzameno fermos Esperanto-kurson en la universitato de Antananarivo, Madagaskaro.

Kun subteno de la universitata E-Klubo *Brilanta Suno*, la kurso komenciĝis la 23-a de januaro en la *Faculté des Lettres et des Sciences Humaines à Ankatso* kaj finiĝos la 26-an de junio 2019 per ekzameno al la partoprenintoj. La sukcesintoj ricevos atestojn.

Rabevazaha Désiré

Mondonacoj al konto *Afriko* ĉe UEA helpas la laboron por disvastigi Esperanton en Afriko. Por donaci al Afriko vi bv. sekvi la direktivojn ĉe: *https://uea.org/alighoj/donacoj*
Ni ne malpli dankas vin pro via monsubteno al la afrika movado.

Baldaŭ la 7-a Afrika Kongreso de Esperanto

La 7-a Afrika Kongreso de Esperanto (AKE) okazos en Buĵumburo, Burundo, de la 21-a ĝis la 27-a de decembro 2019.

Kvankam temas pri Afrika Kongreso de Esperanto, AKE tradicie rolas kiel okazo por Esperanto-parolantoj el Afriko kaj aliaj mondpartoj kunsidi, interŝanĝi ideojn, diskuti kaj plani agadojn por la afrika mov-ado. Ankaŭ por sperti amuze kaj ĝue tiun internacian etoson.

La partoprenantoj de la 7-a AKE havos okazon viziti Burundon, konatiĝi kun ĝiaj urboj, vidindaĵoj kaj kuriozaĵoj. Eblos al ili ankaŭ ĝui artajn programojn de afrikaj kaj alikontinentaj artistoj, inter kiuj estos Joel Muhire Nziboneye el D.R. Kongo. Muzikpeco lia provaŭskulteblas ĉe *https://senopone.wordpress.com/albumo/2-esperanto-ilo-de-paco*.

Mallonge, la 7-a AKE estos kvazaŭ monda evento kun riĉa kaj serioza movada, eduka, instrua, ekzamena, kultura kaj ekskursa programeroj dum plena semajno sub la temo: *Verd-igo de la kontinento afrika*.

La aranĝo sidejos en la domo de SOS-enfants en la periferia kvartalo Nyakabiga de la ĉefurbo burunda. Ĝin organizas kunlabore la Afrika Komisiono de UEA kaj la burunda Esperanto-Asocio ANEB.

Ĉiujn demandojn rilate al la kongreso, prelegproponojn, aliĝojn oni bonvolu sendi al: <*afrikakongreso7@gmail.com*>. Estas bonvenaj ankaŭ mondonacoj, prefere al la konto *Afriko* ĉe UEA kun mencio "AKE-7"

Eblas sekvi la pretiglaborojn kongresajn ĉe *https://www.esperanto-afriko.org/7aake.htm*.

Kalendaro de renkontiĝoj en Afriko

3-10.05.2019: 71-a IFEF — Esperanto-Kongreso en Malaga, Hispanio… kaj post-kongreso en Norda Maroko.

Estas atendataj ne nur fervojistoj esperantistoj sed ankaŭ amikoj de fervojo. IFEF jubileos 110 jarojn de sia fondiĝo en 1909.

Organizanto: Andaluzia E-Unuiĝo.
Retadreso: *ifef2019@esperanto-andalucia.info*

****

De **11.04.2019:** Regula kurso de Esperanto en Bunda (Tanzanio).

Kurso bazita sur la Cseh-metodo kaj organizita de BEC — Bunda Esperanto-Kulturcentro.
Retpoŝtadreso: *mulelembassa@gmail.com*

****

21-27.12.2019: 7-a Afrika Kongreso de Esperanto (AKE.)

La Afrika Komisiono de UEA en kunlaboro kun ANEB, la landa E-asocio en Burundo, organizas la sepan afrikan kongreson de Esperanto en Buĵumburo.

Dum la kongreso estos i.a. ekskursoj al turisme allogaj kaj belaj lokoj, estos KER-ekzameno, koncertoj, ateliero de per-kutado, diversaj ludoj, sed ankaŭ klerigaj aktivaĵoj.

Venu kaj kunfestu kun ni la plej grandan Esperanto-eventon de la afrika movado.

Vi povas aliĝi al la kongreso, plen-igante la kongresan aliĝilon. La aliĝilon eblas elŝuti en PDF-formato ĉe la afrika paĝo: *https://www.esperanto-afriko.org/Alighilo%20de%20la%207-a%20AKE.pdf*

Mondonacoj estas ĉiam bonvenaj al la konto *Afriko* ĉe UEA kun mencio "AKE7".

Retadreso: *afrikakongreso7@gmail.com*.

21.03: *Monda Tago de poezio*. Esperanto-poezio kaj ĝia historio.
14.04: Mortodatreveno de L. L. Zamenhof.
21.05: Monda Tago por Kultura Diverseco, por Dialogo kaj Evoluo [UN]
22.05: Internacia Tago por Vivo-Diverseco [UN].
21.06: Festo de muziko aŭ Monda muzika Tago.
18.07: Tago de Nelson Mandela
26.07: Esperanto-Tago
Datreveno de la aperigo de la Unua Libro.

****

TEJO serĉas komisiiton

serĉata komisiito pri
LANDA AGADO en AFRIKO
tejo

Tutmonda Esperantista Junulara Organizo (TEJO) serĉas komisiiton pri Landa Agado en Afriko, sed kiu rajtas esti komisiito de TEJO? Kiu ajn membro de TEJO, kiu interesiĝas pri internacia agado, kunlaboro kaj deziras esti parto de la teamo de nia organizo. Se vi ankoraŭ ne estas membro de TEJO petu informojn de ni.

Aliĝu al nia teamo kaj progresigu E-agadojn en Afriko. Post sukcesa afrika IJK venas momento por ampleksigi nian laboron.

Jen nia diskutgrupo:
http://groups.google.com/group/tejo-afriko

Pliaj informoj haveblas ĉe:
Querino Neto: <querino.neto@tejo.org> kaj ĉe TEJO-estrarano S-ro Kingslim Edah (Benino): < kingslim.edah@tejo.org>.

Monda Tago de Gepatra Lingvo en orienta D.R. Kongo

Unesko proklamis la 21-an de februaro la Internacia Tago de Gepatra Lingvo. Ni orient-kongaj esperantistoj el diversaj kluboj celebris inter la 14-a kaj 17-a horoj la Tagon en centra Rutshuru, precize en la bazlernejo Tulia.

La sekvaj punktoj precipis en la tagordo: a.) Malfermo kun ĥora kantado de la internacia himno *La Espero*, b.) Prelego de s-ro Honoré Sebuhoro pri *Esperantismo*, c.) Prelego pri la vivo de la aŭtoro de la internacia lingvo, ĉ.) Kurseto pri la uzo de la sufiksoj: *iĝi, um, ind* kaj *ejo*, kaj diversaĵoj.

Malferme aŭdiĝis la himno *La Espero*. Ni klubanoj ĝojigis la partoprenantojn per komuna kantado. Ĉiuj entuziasmiĝis pro la belsoneco de la himno.

Sekvis poste parolado de Honoré Sebuhoro pri *Espetantismo* preskaŭ 25 minutojn. Li klarigis pri la neceso de la temo antaŭ ol prezenti la ĉefajn principajn ideojn kaj ideologion de d-ro Esperanto, nome pacan, fratan interhoman kompreniĝon sur bazo de egaleco, alproksimiĝo inter de la popoloj en la spirito de frateco kaj internacia amikeco. Ĉiuj kontentis, aŭdinte la klarigojn. Iuj decidis ĉeesti regule Esperanto-kurson.

Sub la gvido de s-ro Joel Muhire la partoprenantoj klerige enprofundiĝis pri la uzo de la sufiksoj: *iĝ, um, ind* kaj *ej*. Li ilustris sian kurseton per sufiĉe praktikaj ekzemploj, tiel ke ĉiuj povis kompreni. Ĉe la fino leviĝis kuriozaj demandoj koncerne gramatikan uzon de koncernaj sufiksoj, al kiuj li respondis.

Diverse, Honoré Sebuhoro donis la signifon de la mallongigoj: IJK, AKE kaj ILEI. Li substrekis ke Internacia Junulara Kongreso (IJK) okazos en Eŭropo kaj precipe en Slovakio fine de julio kaj komence de aŭgusto 2019 kaj ke du junuloj de *Verda Stelano Klubo*, nome Faustin Akilimali kaj Chrispin Mburanumwe sukcesis kandidati en la konkurso **Partoprenu-IJK*. Li klarigis ankaŭ kiel partopreni en la internacia konkurso de Sumoo. La partopreno en tiu japana legokonkurso postulas neniun pagon. Nur sufiĉas sciigi siajn datumojn kaj elektitajn legaĵojn aŭ librojn al la organizanto Hori Jasuo. La sekva konkurso okazos en proksima monato dum 15 tagoj.

Fine, ni ĉiuj denove kantis *La Esperon* kaj poste iris viziti la edzinon de esperantisto Bienfait Machumu en Kiwanja.

Honoré Sebuhoro

**Fonduso "Partoprenu en IJK" subvencias la partoprenon al IJK de gejunuloj kiuj aktivas por Esperanto, tamen ne posedas la monrimedojn, ĉeesti ĝin.*

Eblas legi pri la temo en la Gazetaraj Komunikoj de UEA n° 783 de la 20-a de februaro 2019 kun la titolo: *Mesaĝo al Unuiĝintaj Nacioj kaj Unesko okaze de la Internacia Tago de la Gepatra Lingvo, la 21-an februaro 2019*

Kelkaj el la partoprenintoj

Por sendi kontribuaĵojn al la redakcia teamo:

co2mm@frcuba.cu
adjevia@gmail.com

Multfaceta agado por disvastigi Esperanton en Afriko okazas per donacoj al la konto *Afriko*.

Por sendi monsubtenon al *Afriko* oni bv. plenigi la formularon ĉe: *https://uea.org/alighoj/donacoj/*

Paralela Universo

Paralela Universo estas unu-taga festo de Esperanto, okazanta en diversaj landoj samtempe. La eventoj kutime inkluzivas grupajn agadon, vespermanĝon kaj daŭros proksimume de 12:00 ĝis 20:00. Tiu ĉi eventaro celas kombini la avantaĝojn de novaj teknologioj (interreto, komputil-telefonoj, sociaj retoj) kun la magio de persona kontakto. Ĝi okazas ĉiam la trian sabaton de aŭgusto kaj ĉi-jare ĝi okazos la 17-an de aŭgusto 2019.

Plena informo troviĝas ĉe la retpaĝo *www.paralelauniverso.com*. Lokaj esperantistoj organizas kaj anoncas la eventojn en la reto, kaj estas tre facile kontroli ĉu evento jam anonciĝis en via regiono. Se vi demandas: *kial oni ne anoncis eventon en mia regiono,* la respondo estas — *Ĉar vi ankoraŭ ne anoncis ĝin!* Organizi eventon estas ege simple — oni simple elektu lokon kaj horon por la renkontiĝo, kaj anoncu ĝin per la retejo. Eventoj kutime okazas inter la 12-a kaj 20-a horoj, kaj inkluzivas komunan tagmanĝon, turisman ekskurson kaj vespermanĝon. Tamen, ankaŭ malpli longaj kaj pli simplaj renkontiĝoj eblas. Ĉio dependas de la bezonoj de la grupo. Se la evento estos tre malgranda, simpla kafejumado eble taŭgos.

Paralela Universo proponas oportunon ĝui agrablan kunestadon kun esperantistaj amikoj malnovaj kaj novaj, fondi kaj fortigi lokajn klubojn kaj partopreni en mondskala movada evento sen vojaĝi ekster la hejma regiono. La oficiala rimedo por organizi eventon estas la google-grupo. Unue, kontrolu ĉu jam ekzistas evento proksime de vi. Se jes, diskutu en la fadeno pri tiu evento por helpi organizi ĝin. Se ĝi ne ekzistas, afiŝu novan fadenon kun la nomo de la urbo en la titolo. Diskutu la planon kun aliuloj kaj ne forgesu anonci en sociaj retoj.

Fariĝu regiona kunordiganto. Ni atendas eĉ pli da kreskado en 2019. Kvankam la afero komenciĝis en Nord-Ameriko ĝi jam okazas en pluraj kontinentoj inkluzive en Afriko. Ni esperas tutmondigi ĝin ĉi-jare tamen, ni bezonas vian helpon.

En 2017 en Kameruno, kvar esperantistoj kunvenis kaj ĝuis retan babiladon kun grupo, renkontiĝanta samtempe en Svisio.

La respondecoj de regiona kunordiganto inkluzivas: 1) kontakti konatulojn en aliaj urboj en via regiono por kuraĝigi la okazigon de loka kunveno; 2) respondi al demandoj pri PU de homoj en via regiono; 3) uzi la sociajn retojn, kiuj estas popularaj en via regiono por reklami pri PU.

Se vi interesiĝas fariĝi regiona kunordiganto, bv. retpoŝti al: *paralelauniverso@gmail.com.*

Ni bezonas viajn ideojn kaj energion! La centra komitato de PU volas ke 2019 estu la plej granda kaj grandioza jaro ĝis nun, sed ni bezonas novajn membrojn. Bonvolu retmesaĝi se vi interesiĝas, skribis Jed Meltzer.

PU en la reto: *http://paralelauniverso.com*
https://www.facebook.com/groups/ParalelaUniverso/ (#ParalelaUniverso2019)
https://www.instagram.com/paralelauniverso/
https://eventaservo.org/eventoj/VsIABX9u03hbjw7P

Kaj ĉe Telegramo:
https://telegram.me/joinchat/C7Ci7j-Sd894YoTEiTQvOQ
https://paralelauniverso.telegramo.org/gugla grupo
https://groups.google.com/forum/#!forum/paralela-universo-2019

Pluraj centoj da esperantistoj partoprenas en dekoj da landoj: ĉu pli da afrikaj landoj aliĝos al la mondskala aranĝo?, demandas sin Jed Meltzer: <*jedmeltzer@gmail.com*>

Legu la bultenon *Esperanto en Afriko*
Vi estos bonvena inter la legantoj!

Eventaservo.org: nova retejo por esperantistoj

Eventaservo.org estas nova retejo por e-istoj kaj ĉefe por uzantoj kaj organizantoj de E-renkontiĝoj. Ĝi ebligas senpage krei aranĝon kaj havi rektan ligilon por ĝin prezenti internacie. Ĝiaj ĉefaj trajtoj estas moderna prezento de aranĝoj kun utilaj funkcioj kiel API, interage kun retpaĝoj eblas averti malĝustan informon, duobligi eventon, redakti eventon, krome en ĝi eblas komenti, sendi redaktproponojn, ŝati, sekvi, konigi pere de sociaj retoj, marki kaj konfirmi partoprenon, inviti amikojn ktp. Plusaj valoroj estas la RSS kaj la elporteblaj kalendaroj kaj mapoj uzeblaj ekster la retejo.

ES havas plurajn vidmanierojn kiel listo, karto, kalendaro kaj mapo. Ili estas uzataj laŭ la agordoj de la vizitantoj.

Vidmanieroj:
https://eventaservo.org/vidmaniero/listo
https://eventaservo.org/vidmaniero/kartoj
https://eventaservo.org/vidmaniero/kalendaro
https://eventaservo.org/vidmaniero/mapo

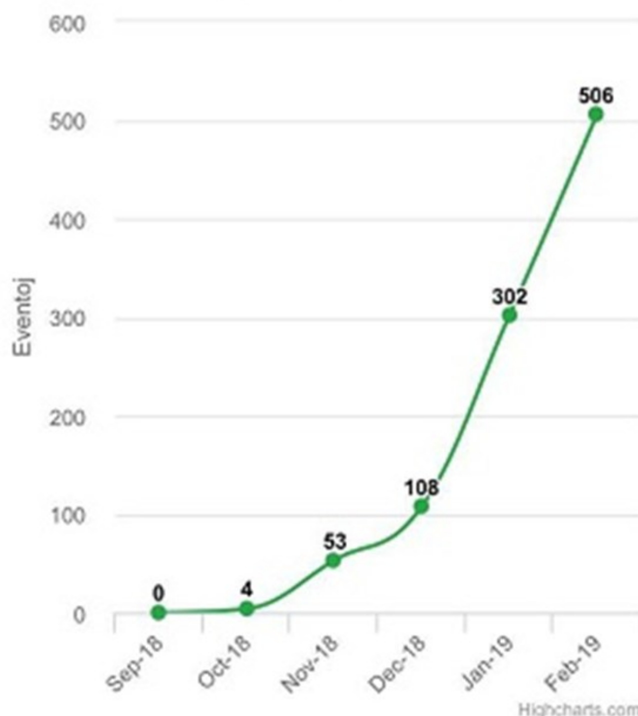
Eblas ankaŭ vidi la liston laŭ kontinentoj. Por ni tre gravas ĉar eblas ankaŭ rekte vidi ĉiujn aranĝojn, kiuj okazos nur en nia hejma kontinento, ekzemple, pere de la rekta ligilo: *https://eventaservo.org/Afriko*

Laŭ kontinentoj aŭ retaj eventoj
https://eventaservo.org/Afriko
https://eventaservo.org/Ameriko
https://eventaservo.org/Azio
https://eventaservo.org/Eŭropo
https://eventaservo.org/Oceanio
https://eventaservo.org/Reta

Kompreneble ĉiu ajn registrita uzanto rajtas aldoni novajn eventojn, fotojn, ligilojn, kontaktinformojn, mapojn kaj iun ajn similan kaj utilan informon ĉe: *https://eventaservo.org/eventoj/new*

Filtrado estas ja pli ampleksa kaj oni povas aldoni filtrilojn laŭ periodoj kun la jenaj ebloj:
Nune: *https://eventaservo.org/?periodo=hodiau*
Semajne: *https://eventaservo.org/?periodo=p7_tagojn*
Monate: *https://eventaservo.org/?periodo=p30_tagojn*
Plena listo: *https://eventaservo.org/?periodo=estontece*

La programisto estas Fernando Shayani kaj la tuta retejo estas libere uzebla laŭ permesoj AGPLv3+ ĉe Github *https://github.com/eventaservo.* Ĉirkaŭ la retejo jam ariĝis grupo de e-istoj kaj programistoj kiuj ĉiutage evoluigas kaj profesiigas ĝin tiel ke ĝi post nur kelkaj monatoj transiris de kelkaj aranĝoj al plurcentoj. La ĉefa diskutgrupo por evoluigantoj estas ĉe Telegramo kaj pliajn informojn vi povas rekte peti de: <*kontakto@eventaservo.org*>.

La paĝo estas aktiva ankaŭ ĉe Facebook
https://www.facebook.com/eventaservo

Aliaj E-kalendaroj troveblas rete ĉe:
https://uea.facila.org/kalendaro/
http://www.eventoj.hu/2019.htm
http://www.eventoj.hu/kalendar.htm
http://www.esperantoland.org/renkontighoj/
https://uea.org/vikio/Kategorio:Nova%C4%B5oj_-_Afriko
http://www.eventoj.hu/kalendar.htm
http://www.esperantoland.org/renkontighoj/

Legu fikcian rakonteton pri la retejo:
https://telegra.ph/Pro-mislego-SAT-ano-neintence-iris-al-satana-renkonti%C4%9Do-02-27

Fernando Ŝajani

uea.facila, retejo por facilaj artikoloj en Esperanto

uea.facila

FACILAJ ARTIKOLOJ EN ESPERANTO

La 19-an de januaro ĉi-jare aperis nova retejo. UEA disponigis tiun retejon por lernantoj de Esperanto, sed ankaŭ por instruistoj kaj ĝenerale por nia tuta komunumo. Ĝi estas bele, utile dezajnita kaj bone pripensita por komencantoj sed ankaŭ por legemuloj, verkemuloj kaj progresantoj kaj ĝenerale por iu ajn e-isto kiu interesiĝas pri mallongaj legaĵoj en facila stilo. Ĝia celo estas prezenti la Esperanto-movadon al novaj esperantistoj per facila lingvaĵo. Menciendas la kvalito de la redaktorino Anna Löwenstein, kiu profesie atentas pri la retejo.

Afrikaj verkemaj esperantistoj estas bezonataj, laŭ informoj ricevitaj de Anna Löwenstein. Mankas afrikaj temoj pri kulturo, muziko, pentrarto, danco, tradicioj sed ĉefe en mallongaj movadaj novaĵartikoloj ktp. Oni Bonvolu vidi ĉe: *https://uea.facila.org/kategorioj/*. La artikoloj tie estas pri la movado, homoj, kongresoj kaj kunvenoj, opinioj, legaĵoj, libroservo, lingvo, tra la reto, ĝenerale.

Gvidiloj estas troveblaj por facila verkado: *Kiel verki facile*, *Vortlisto* kaj *Facililo*. Kiel bona novaĵo estas aktualigita listo de 500 ĉefaj radikoj bazitaj sur la iama vortlisto de la revuo Kontakto, nun reviziita kaj adaptita al la ĉeftemoj traktitaj en la retejo, kiuj ebligas riĉe kaj simple verki pri modernaj temoj.

La facila lingvaĵo de la artikoloj estas ĉe *https://uea.facila.org/vortlisto*, la retejo mem: *https://uea.facila.org*, temo — serĉo Afriko: *https://uea.facila.org/ser%C4%89ado/?q=Afriko*

Vizitu la du ĉefajn rubrikojn:
Niaj legantoj ĉe: *https://uea.facila.org/niaj-legantoj*,
Loke ĉe: *https://uea.facila.org/loke*.

Registriĝo estas senpaga kaj rekomendata de la redaktorino, kiu invitas ĉiujn prezenti sin kaj sian agadon en tiuj paĝoj. Fariĝu kunlaboranto ĉe: *https://uea.facila.org/kunlaborantoj*. Pliaj grupoj kaj novaĵoj estas en Facebook-paĝo: *https://www.facebook.com/groups/2299430580292715*

Jam formiĝis tuta reto de kunlaborantoj; aliĝu al la teamo kaj riĉigu la artikolaron pri nia multkolora kontinenta agado aŭ simple ĝuu tiun novan servon de UEA.

La retadreso de la redaktorino estas: <*anna.lowenstein@esperanto.org*>.

Javier Ramos

Praktikaj faroj de virina grupo en D.R. Kongo

Por la antaŭenigo de la internacia lingvo Esperanto kaj la disvolviĝado de kongaj E-istaj virinoj, okazis renkontiĝo la 21-an de februaro 2019.

Ni parolis pri du temoj: a) la evoluado de esperantista virina grupo en D.R. Kongo, Afriko kaj b) agadprogramoj de februaro ĝis la fino de aprilo 2019.

Post niaj interdiskutoj, ni findecidis komenci kelkajn agadojn, kiuj helpos nin esti stabilaj en la vivo kaj vivigi nian virinan grupon. La unuan dimanĉon de marto okazis teoria kurso por diversaj agadoj *Festokuko*, *kradrostaĵoj*, ktp. kaj poste la 8-an ni daŭrigis niajn praktikajn aktivaĵojn. Okazis debato sub la temo: *Disvolviĝado de la konga e-ista virina grupo*. Ni preparis kelkajn demandojn por tiu evento, nome *Kion fari por ke virinaj e-istoj disvolviĝu plene en Afriko? Kiel varbi virinojn por nia E-movado?*

La 16-an de marto ĝis la fino de aprilo 2019, ni daŭre atentis pri nia projekto: *Disvolviĝado per diversaj agadoj*.

La bazajn elspezojn pro tiuj niaj novaj aktivaĵoj kovris nia grupo mem, dum ni bezonis nur kelkajn kuirmaterialojn.

Alexandrine Omba Tshamena

Vikipedio amas Afrikon

Vikikonkursoj estas popularaj inter aktivaj redaktantoj de tiu enciklopedio. En nia E-komunumo ili estas vaste konataj ĉefe pro la pasintjara konkurso Wikio amas ZEO, lanĉita de ELiSo (Esperanto kaj Libera Scio). La rezulto estis vere pozitiva kaj laŭdinda, pri kio vi multe povas legi en la revuo *Esperanto* n-ro 1329(11) sur paĝo 220.

Antaŭ kelkaj monatoj ekaperis ideo ankaŭ aktivi kaj informi inter la esperantistoj kaj specife inter la afrikaj esperantistoj pri la vikipedia konkurso *Vikipedio amas Afrikon* ("Wiki loves Africa"). Temas pri fotokonkurso pri Afriko, kiu okazas ĉiujare sub aŭspicio de pluraj organizoj. Ĝi estas ĉiujara publika konkurso, en kiu personoj tra la tuta afrika kontinento kontribuas al vikipedio pere de fotoj, videoj kaj sonoj. Ĉiujare oni ŝanĝas kaj traktas la temojn pri universala, videbla kaj riĉa kultura specifaĵo, kiel ekzemple festivaloj, artoj, natura historio, urboj, elstaraj afrikanoj ktp. Post diskuto kaj analizo de kelkaj membroj de ELiSo, la UEA-estrarano pri Afriko Maia kaj interesatoj, rezultis decido krei teamon de ĉefe afrikaj esperantistoj kaj vikipediistoj por traduki la artikolon kaj informojn pri la konkurso, klopodi trejni afrikajn vikipediistojn kaj interesatojn pri vikipedio kaj instigi al partopreno en la ekstermovada vikikonkurso, kiu rekte rilatas al Afriko.

La konkurso startis en 2014 kaj jam okazis en 2014, 2015, 2016, 2017 kaj 2019.
Ĉefpaĝo de la konkurso:
https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Wiki_Loves_Africa
Ĉi-jara konkurso:
https://commons.wikimedia.org/wiki/Commons:Wiki_Loves_Africa_2019
Fotoj de la ĉi-jara konkurso:
https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Images_from_Wiki_Loves_Africa_2019

Nia vikipedio antaŭ nelonge atingis 250 mil artikolojn kaj agadoj por plibonigi ĝin amasas, danke al sindonemaj aktivuloj kiuj ĉiujare laboras por tiom grava projekto.

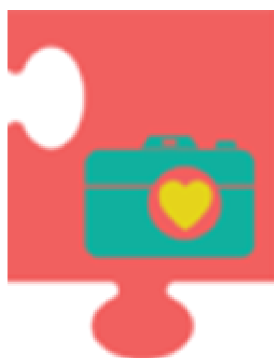

Esperanto kaj Libera Scio estas grupo de Esperanto-parolantaj vikimedianoj. Fondaĵo Vikimedio, kiu funkciigas libersciajn kunlaborajn projektojn inkluzive de la Vikipedio en Esperanto, rekonis ELiSon kiel sian oficialan uzantogrupon (Wikimedia User Group) la 4-an de aprilo 2013.

La ĉefa celo de la grupo estas kunigi la Esperanto-parolantojn, kiuj kontribuas al Vikipedio kaj aliaj vikimediaj projektoj aŭ alimaniere deziras subteni Liberan Scion.

Michal Matúšov

Noto de la Redakcio: Ankaŭ Gazetaraj Komunikoj de UEA, n° 757 kun la titolo: *Vikipedio en Esperanto atingas sian 250-milan artikolon* priskribas pri la temo.

Longa vojo al la fontoj de la ĉokolado

La vojo al la fontoj de la ĉokolado estis longa kaj temporaba. En 2013 mi eksciis per kontakto kun afrikaj farmistoj pri la valoro de la restaĵoj, kiuj ekestas dum la produktado de kakao. En Ganao, kiel en ĉiuj aliaj landoj, kiuj produktas kakaon, oni nur eksportas la grenojn de la kakaoarbo kaj lasas la kakaujojn en la kakaoarbaro. Estas materialo simila al ligno kaj ni taksis, ke nur en Ganao estas ĉirkaŭ 1 miliono da tunoj jare. La farmistoj rakontis, ke ili provis eksporti la materialon al Britio por anstataŭigi karbon.

Kiel kemiisto mi tuj komprenis, ke tio ne povas funkcii kaj intertempe oni tutmonde komprenis, ke simpla bruligo ne funkcios. Mi vidis la alternativon en la preparo de biokarbo (angle:biochar), kiu utilas en la agrikulturo kaj konservas la valoron de la mineraloj. Ganao ĉiujare pagas grandan sumon por la importo de potaso. Sed ĝi estas abunde en la kakaujoj. Nia grupo de la privata universito SRH en Berlino proponis prilabori per pirolizo. Tiel oni povus eĉ produkti elektron, pri kiu ĉiuj afrikaj landoj sopiras.

La unua provo akiri subvencion de la germana registaro estis malsukcesa kaj pasis plia jaro dum ni atendis la decidon pri draste reduktita projekto. En somero 2018 ni ricevis la konfirmon kaj preparis vojaĝon por oktobro 2018, dum kiu ni intencis konatiĝi kun la lokaj fakuloj en Akrao kaj Kumasi. La projekto havas la titolon: *ENGHACO = Energize Ghana by Unitization of Cocoa Pod Husks* (Energion por Ganao per utiligo de kakaujoj).

Rolando S. kaj liaj kolegoj kaj gastoj ...

De maldekstre: Alfred K., Roland Schnell

En la vespero de la 10-a de oktobro mi alvenis sur la internacia flughaveno de Akrao kaj niaj kolegoj kondukis nin al la gastejo de la universtitato de Legon, de kie ni organizis niajn vizitojn en Akrao. La ĉefa programero estis granda konferenco en la universitata salonego (Volta Hall), sed krome estis diversaj aliaj kontaktoj, ekzemple kun la germana komerca ĉambro (Auslandshandelskammer AHK), la ambasadejo, la normiga institucio (Ghana Standards) kaj vizito de la 4-a foiro pri alternativaj energioj.

Mi provis kontakti esperntistojn. Per *Amikumu* mi tuj trovis kontakton en Akrao, dum la aliaj estis kelkajn cent kilometrojn for en aliaj landoj. Mi sukcesis aranĝi renkontiĝon kun samideano Alfred, kiu renkontis min en la plej malbona itala restoracio sude de la Saharo. Ni tie povis iomete babili kaj li afable proponis ŝofori min al mia gastejo. Veturante sur la nokta »Liberation Road« ni povas bone diskuti pri diversaj aferoj kaj eĉ lanĉi ideojn por plia komerca kunlaboro. Li bone komprenis, ke mia universitato okupiĝas interalie pri sunenergio kaj peris kontakton al institucio en Ganao, kiu intencas eduki junulojn en ĉi tiu kampo. Ni samopiniis, ke e-istoj en Afriko tro multe okupiĝas pri instruado de la lingvo kaj neglektas la aplikon por praktikaj aferoj.

Post la konferenco en la universitato de Legon ni vojaĝis per buseto al Kumasi. Tie mi vidis per *Amikumu*, ke estas alia esperantisto

sur la tereno de la universitato KNUST (Kwame Nkrumah University of Science and Technology). Bedaŭrinde ne eblis persone kontaktiĝi, ĉar ni estis nur du noktojn en Kumasi kaj poste devis viziti la farmistojn en la vilaĝo Asaman. Ili kondukis nin al la kakaoarbaroj, kie ili rikoltas la kakaon. Ni povis gustumi la freŝan kakafruktojn kaj manĝi la kakaon antaŭ la fermentado, kun la dolĉa suko. En la vilaĝo estas vastaj tabloj, sur kiuj la farmistoj sekigas sian rikolton por vendi al eksterlando. Kontraste al la ĝenerale bona retaliro, en ĉi tiu vilaĝo ne estis altkvalita kontakto al la cetera mondo.

Por tranokti ni havis ĉambrojn en *Paradise Resort* apud la bordo de *Lake Bosumtwi*. Estas lago, kiu ekestis pro meteorito antaŭ unu miliono da jaroj. Estas trankvila loko sen tro da turistoj. Tamen por telefoni, oni devas migri 2 kilometrojn al ĉevalejo.

Post nokto en la konata gastejo en Akrao ni (mi kaj du kolegoj de la SRH-universitato) per aviadilo senpobleme kaj sana revenis en la flughaveno Berlin-Tegel (TXL).

Ni interkonsentis inviti la fakulojn el Afriko al konferenco en Berlino. Pro la konataj problemoj pri pasportoj kaj vizoj la dato estis prokratita de novembro 2018 al januaro 2019. La celo estas akiri subvenciojn por pli vasta projekto, dum kiu ekestos moderna instalaĵo por la pirolizo de kakaujoj kaj de aliaj agrikulturaj restaĵoj. De la kolegoj en Ganao ni lernis, ke ekzistas pliaj metodoj por valorigi la restaĵojn. Ekzemple oni produktas sapon el palmoleo per potaso de kakaujoj sur metia nivelo kaj estas diversaj ebloj por produkti altvalorajn substancojn por la farmacia aŭ nutraĵa industrio.

Antaŭ la foriro ni povis aĉeti certan stokon da ĉokolado, kiu estas nun produktata en Ganao de la kompanio *Niche Confectionery Ltd* en Tema kun ekzotikaj aromoj. Antaŭ kelkaj jaroj la tuta produktado de kakao iris eksterlanden, kie okazis la produkto de la ĉokolado. Ni estas konvinkitaj, ke ankaŭ la utiligo de la restaĵo povas okazi en la propra lando kaj utili al la bonfarto de la loĝantaro.

Roland Schnell

Zamenhofa Tago en Koĝi

Kiel planite, la klubo *Vivi kun Esperanto* de Koĝi aranĝis mojosan Zamenhofan Tagon. Kiel kutime tiu festo havas diversajn celojn por ni, interalie rememorigi pri la aŭtoro de nia bela, senlima kaj neŭtrala lingvo Esperanto; amuziĝi kaj fari agadbilancon por la jaro 2018.

Dum kartoludo...

Riĉiĝis la festo per tri interesaj kaj taŭgaj kartludoj por infanoj kaj plenkreskuloj. Temas pri: ludo kiu simple konsistas meti la kartojn sur la tablon dorsflanke videblaj kaj provi vice trovi parojn. Diri la nomojn, kiam vi turnas la kartojn. Okazis ankaŭ ludo pri la Universalaj Kongresoj de Esperanto. Por tiu ludo ni havis kartaron, kiu entenis 10 grupojn po 4 kartoj. Ludantoj celas kolekti grupon, kiu rilatas al Universala Kongreso. Ĉiu ludkarto montras bildon po unu el la faktoj rilataj (lando, urbo, jaro aliĝintoj) en iu grupo kaj listigas sube la vortojn, kiujn oni bezonas por peti la ceterajn kartojn en tiu grupo. La tria ludo estas Vorto-Mozaiko. La festo finiĝis per eta kafo-paŭzo kaj grupa fotiĝo.

Bernard Gnancadja

Kadre de la Tago de la 15-a de decembro, Jean Codjo faris intervjuon franclingve al la radio Kanado pri la neceso de universala lingvo. La tuta intervjuo aŭskulteblas per: *https://ici.radio-canada.ca/premiere/emissions/tout-un-samedi/segments/entrevue/99059/jean-codjo-esperanto-journee-universelle*

Adjévi Adjé

Konga ILEI-Sekcio denove viglas

Konga ILEI-Sekcio komencis siajn aktivaĵojn de la jaro per konversacia rondo. La evento okazis en Kinŝaso, D.R Kongo, ĉe la sidejo de la landa asocio DKEA, la 16-an de januaro 2019 .

Naŭ esperantistoj partoprenis tiun eventon, nome Remond Mata, Jean Bosco Malanda, Jerry Mbemba Zogono, Jean Pierre Lungikisa, Jackson Mafuila, Rhodan Mafuila, Sam Vangu Baya, Batangu Mpesa kaj Florent Ntoto.

Ĉio komenciĝis per enkondukaj vortoj de la sekciestro s-ro Florent Ntoto, en kiuj li rememorigis pri la celoj de ILEI, la konsisto de la Konga ILEI-Sekcio, ĝiaj membroj, ĝia estraro, ĝia agadplano 2019, ktp. Poste estis prezento kaj klarigo de la temo de la konversacia rondo, ĝiaj celoj kaj metodoj.

La proponita kaj aprobita temo estis *Esperanto-lernomaterialoj kaj instrumetodoj en D.R. Kongo*. Koncerne la celojn, Florent klarigis ke konversacia rondo estas parola ekzerco dum kiu ĉiuj ĉeestantoj parole partoprenas laŭvice. La ĉefa celo de la tiutaga konversacia rondo estis ebligi parolajn interŝanĝojn inter Esperanto-instruistoj aŭ instruantoj rilate al la instrumetodoj kaj instrumaterialoj uzataj de ili. Dum la interŝanĝoj, tiu kiu konstatis parolajn erarojn fare de aliaj partoprenantoj, ilin sciigas por tuja korekto. Tio utilis al la grupo.

Dum tri horoj partoprenantoj travivis tre bonan sperton, interalie pri la praktikado de la lingvo. Ĉiuj kontribuis per respektivaj spertoj de unu- ĝis kvardekjara instruado de Esperanto. Ĉiu partoprenanto parolis pri la lernomaterialoj kaj la instrumetodoj kiujn li uzas aŭ jam uzis por lerni kaj instrui Esperanton. Samtempe ĉiuj prezentis iliajn avantaĝojn aŭ malavantaĝojn. La aliaj komentis post ĉiu parolado kaj fine, la plej fruktodonaj metodoj aŭ materialoj estis rekomenditaj al la ĉeestantoj.

Notindas, ke la plejparto de la partoprenantoj lernis la lingvon dum la okdekaj kaj naŭdekaj jaroj kaj de tiam ĝin instruas. Krom la du specialaj metodoj (brajla kaj kompara) prezentitaj de du partoprenantoj apoge al la tradiciaj materialoj. Preskaŭ ĉiuj agnoskis *Junulkurson* kiel baza lernomaterialon uzindan konsidere ĝian uzon de la rekta metodo, ilustraĵoj kaj suplementoj. Ĝi paroligas lernantojn ekde la unuaj lecionoj. Tre interesa instrumaterialo ankaŭ pro la fakto ke ĝi kune uzas la rektan metodon kaj la «nerektan». Ĝi do povas esti uzata de nesperta instruanto samkiel de spertulo. Dank' al siaj suplemento kaj sonbendo, ĝi povas eĉ utili al memlernado.

Al tio aldoniĝas multaj aliaj perfektigaj legaĵoj kaj lernomaterialoj, i.a. *Paŝoj al plena posedo*, *Faktoj kaj fantazioj*, *Metodo 11*, *Metodo 12*, *Nouveau cours rationnel d'Espéranto*, *Gerda Malaperis!*, *Esprimo de sentoj en Esperanto*, *Elektitaj fabeloj*, *Vojaĝo al Esperantolando*, *la Fundamento de Esperanto* ktp. Por perfektiĝi, estis rekomendite regule legi kaj pristudi la ĉi-supre indikitajn librojn, ankaŭ romanojn kaj gazetojn.

La ĉefa malfacilaĵo estas ke ĉiuj libroj ne ĉiam facile troveblas en D.R. Kongo kaj multaj membroj ne havas rimedojn ilin aĉeti. Pro tio, la partoprenantoj petis la sekcian estraron klopodi por trovi tiujn librojn kaj disponigi al la membraro.

Alia rekomendo estis, ke la estraro regule organizu tiajn eventojn kaj ankaŭ naciajn aŭ internaciajn seminariojn por ebligi al kursgvidantoj funde pristudi la de ili uzatajn materialojn aŭ metodojn kaj diplomiĝi. Laŭ la kalendaro, la sekciestro informis pri la sekva agado, kiu estos prelego okaze de la Tago de la Gepatra Lingvo.

Post ĉio, la sekciestro prezentis la novan teamon de la Konga ILEI-Sekcio, kiu nuntempe konsistas el Florent Ntoto, sekciestro, Remond Mata, vicsekciestro, Alexandrine Omba, sekretariino, Jean Bosco Malanda, respondeculo pri financoj, Alphonse Waseka, vicsekretario, Honoré Sebuhuro kaj Jackson Mafuila, konsilantoj.

La nuna estraro planis revivigi kaj pliefikigi la agadon de ILEI en D.R. Kongo. La planitaj agadoj estas en diversaj kampoj: administrado, financoj, edukado kaj kulturo. Kiuj interesiĝas pri tiuj agadoj aŭ bonvolas disponigi materialojn, bv. skribi al: <*flontoto@gmail.com*> aŭ kontakti unu el la estraranoj de la sekcio.

Florent Ntoto

Zamenhoftage en Lomeo, Togolando

Sub la organizo de Agado por la Progresigo de Esperanto en Togolando (APETo) la Tago de Zamenhof kaj de la E-libro estis prifestita kun partopreno de 13 e-istoj (el kiuj 3 virinoj) en la universitata centro *St Jean* la 15-an de decembro 2018.

La programo ekis per parolo pri Zamenhof, deklamo de lia poemo *La Vojo* far Koufionou Koffitchè kaj voĉlegado de la teksto *Mia Esperantujo* de Julián Hermández Angulo far Nouwoatsi Kossi. Estis spektitaj ankaŭ mallongaj filmoj meze de tipe afrikaj manĝaĵoj kaj refreŝigaĵoj

Partopreninto en la lastaj ILEI-kongreso en Madrido, UK en Lisbono kaj IJK en Badajoz montris entute fotojn pri siaj vojaĝoj en Eŭropo kadre de tiuj internaciaj renkontiĝoj. Li disdonis al ĉiuj esperantaĵojn kiel kalendaretoj, skribiloj, glumarkoj, flugfolioj kaj k.s., kiujn li mem kunportis de la vojaĝo. Tiel ĉiuj povis ricevi donacetojn.

Dum sufiĉe longa tempo la ĉeestantoj estis spronitaj diskuti inter si kaj ankaŭ kun la organizanto pri impresoj rilate al UEA kaj pri ĝia nova kotizosistemo. Ĉiuj programeroj antaŭviditaj okazis sukcese, krom interbabilado enrete kun eŭropaj esperantistoj, pro lastmomenta teknika problemo.

Honora gasto estis, e-isto Opa Piter, la niĝeriano loĝanta en Usono. Li profitis sian mallongan restadon en la togolanda ĉefurbo por aparte veni renkonti nin dumkunvene.

En la centro *St Jean* okazis samperiode foiro de 42 naciaj kaj internaciaj homrajtaj asocioj kaj movadoj, okaze de la 70-jariĝo de la Universala Deklaracio de Homaj Rajtoj. Edah Kossi — estrarano de TEJO kaj mem membro de Amnestio Internacia — venis viziti nin por ricevi informilojn pri Esperanto, kiujn li poste disdonis al siaj kolegoj ĉe la foirejo.

Kelkaj el la partoprenintoj

Legindaj artikoloj pri Afriko aperis en la Unesko-kuriero 2018:
Januaro-marto: Afrika intelekto-migrado: ĉu ekzistas alternativo? Luc Ngwé
Aprilo-junio: Junaj afrikanoj: reinventi politikon. Hamidou Anne
Julio-septembro: Moustapha Cissé: Demokratiigi la Artefaritan Intelekton en Afriko. Intervjuo de Katerina Markelova
Julio-septembro: La Unesko-Kuriero 70-jara! La sola gazeto, kiun Nelson Mandela legis sur Robben-Insulo. Annar Cassam
La bitversio de Unesko-kuriero haveblas ĉe: *http://en.unesco.org/courier* aŭ *http://uea.org/revuoj*.
Donacu al la Fonduso Kuriero per UEA-konto: ***kurier*** aŭ abonu ĉe: *http://fr.unesco.org/courier/subscribe*

Esperanto en Afriko estas trimonata oficiala periodaĵo de la Afrika Komisiono de UEA pri la Esperanto-movado en Afriko.

Redakcia teamo: Javier Ramos Nistal,
Adjévi Adjé.

Kion faras via landa asocio aŭ via loka E-klubo en via loĝloko? Bonvolu verki kaj sendi artikolon pri tio. La redakcio akceptas ankaŭ fotojn. Bonvenaj kompreneble estas ankaŭ sugestoj, konsiloj, komentoj por la plibonigo de la bulteno al: *adjevia@gmail.com*, *co2mm@frcuba.cu*.

Limdato por la numero 39: la 15-a de junio 2019.

Membroj de la Afrika Komisiono de UEA:

Kunordiganto: S-ro Emile N. Malanda, **Sud-Afriko**
Vickunordiganto: S-ro François Hounsounou, **Benino**
S-ino Adeline Tony Umutoni, **Ruando**
S-ro Adjévi Adjé, **Togolando**
S-ino Alexandrine Omba Tshamena, **DR Kongo**
S-ro Assane Faye, **Senegalo**
S-ro Alfred Arthur, **Ganao**
S-ro Arlain Kizeyidioko, **DR Kongo**
S-ro Doumegnon Koffi, **Togolando**
S-ro Hassano Ntahonsigaye, **Burundo**

Pli da informoj pri la afrika movado haveblas per:
www.esperanto-afriko.org